



Västerbottens läns tillväxtprogram 2012

Genomförandeprogram för den regionala utvecklingsstrategin

Fastställdes av Förbundsfullmäktige
2012-06-07, § 30

Produktion: Region Västerbotten
Omslagsfoto: Norrlandia bildbyrå

1. INLEDNING

Västerbottens ekonomi utvecklades väl under de inledande åren av 2000-talet och utgör ett positivt bidrag till den nationella och europeiska tillväxten. Under hösten 2008 och under 2009 påverkades många företag och människor i regionen negativt av den finanskris och lågkonjunktur som uppstod globalt. Läget förbättrades dock under 2010 och har fortsatt förbättras under 2011. Prognosen för Västerbottens bruttoregionprodukt visar på återhämtning som verkar något starkare än i Norrland och riket som helhet. Ett viktigt inslag i det regionala utvecklingsarbetet framöver, bör vara samverkan mellan länets aktörer för att finna gemensamma åtgärder som på lång sikt stärker näringslivets förutsättningar till en hållbar utveckling i länet.

Länets näringsliv och innovativa miljöer utgör centrala faktorer för att stärka Sveriges konkurrenskraft i linje med Europa 2020. Regionens näringsliv och kompetensgivare är därmed både viktiga givare, av den regionala utvecklingen, samtidigt som de är centrala mottagare av regionala insatser som bidrar till utveckling och återhämtning från den lågkonjunktur och globala finansiella svacka som påverkat länets utveckling under senare tid.

Den samlade tillväxten i länet är beroende av den tillväxt som skapas lokalt. Ett konkurrenskraftigt näringsliv som möter såväl den lokala som den internationella efterfrågan är en förutsättning för ett starkt Västerbotten. Förutsättningarna för tillväxt skiljer sig dock åt inom länet. En helhets-syn på utvecklingsarbetet i Västerbotten är därför nödvändig. *Det regionala tillväxtprogrammet för år 2012, utgör ett samlat*

dokument med insatser riktade mot näringslivets utvecklingsbehov. Det regionala tillväxtprogrammet revideras varje år för att kunna möta upp mot förändrade förutsättningar. Revideringen 2012 har inte medfört förändringar i sakinnehållet i programmet. Revidering innebär därför endast en uppdatering av uppföljningsdelen samt redaktionella förändringar.

Programmet tar sin utgångspunkt i Västerbottens regionala utvecklingsstrategi och finansieras i huvudsak av stat, kommun, landsting och näringsliv i kombination med EU-medel från tillgängliga operativa program.

Insatsområdena i det regionala tillväxtprogrammet sammanfaller med prioriterade områden i den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning.ⁱ Innehållet i respektive insatsområde utgår dock från de specifika behov som speglar länets näringsliv.

De insatser som bedrivs inom det regionala tillväxtprogrammet har samtliga hållbar tillväxt som riktmärke. Med hållbar tillväxt avses en ekonomisk tillväxt utan att de ekosystem som vi är beroende av äventyras, samtidigt som de mänskliga resurserna värnas.ⁱⁱ Insatser inom ramen för det regionala tillväxtprogrammet skall beakta vad förslag och beslut har för påverkan på kvinnors respektive mäns liv. De regionala tillväxtprocesserna i länet bör synliggöra båda könsens förutsättningar, behov och intressen och omsätta den kunskap som erhålls, i konkreta åtgärder som främjar jämställdheten.

1.1 Regionalt utvecklingsprogram – tillväxtprogram – operativa program

Under perioden 2007 till 2010 har det regionala utvecklingsprogrammet (RUP) 2007–2013 utgjort det strategiska dokument som anger viljeinriktningen för det

regionala utvecklingsarbetet i Västerbottens län.ⁱⁱⁱ Under 2010 har RUP reviderats och byter från och med den 17 mars 2011 namn till regional utvecklingsstrategi

(RUS). Målen och visionerna i RUS är gemensamma med det regionala utvecklingsprogrammet men revideringen medför att länets prioriteringar har förtydligats samt att ytterligare en inriktning, Utveckling av kulturlivet, har tillkommit.

Genomförandet av RUS sker via operativa program. Två operativa program med särskilt stor betydelse för förverkligandet av RUS är Regionalt strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning samt motsvarande regionala ESF-plan för det nationella strukturfondsprogrammet för regional konkurrenskraft och sysselsättning. Andra exempel på operativa program är Interreg IVA Botnia Atlantica, Interreg IVA Nord, Interreg IVB Norra Periferin, Interreg IVB Östersjöprogrammet samt verksamheter inom Landsbygdsprogrammet (LP) så som Regionalt Service program 2010-2013 (RSP). Därtill tillkommer ett flertal internationella forsknings- och utbildningsprogram med betydelse för realiseringen av RUS. Bland dessa program kan exempelvis FP7, CIP, Urbact, Life Long Learning och Interact IVC nämnas. De ekonomiska medel som finns tillgängliga inom samtliga ovanstående program utgör betydelsefulla finansieringskällor i de investeringar i regionala utvecklingsprojekt som utförs av stat,

kommun, landsting och privata aktörer i Västerbottens län.

Landsbygdsens areella näringar – renskötsel, fiske, jord- och skogsbruk – utgör en viktig grund för att nå en hållbar tillväxt. Landsbygdsprogrammet (LP) och Interreg IVA Nord innehåller specifika insatser och prioriteringar riktade till areella och samiska näringar. Det regionala tillväxtprogrammet utgör dock styrdokument för medfinansiering av insatser riktade direkt till areella och samiska näringar.

Det regionala tillväxtprogrammet syftar till att samordna de ambitioner som ges i den regionala utvecklingsstrategin med finansieringen i de operativa programmen. Programmet syftar vidare till att samordna insatser inom områden där sektorssamverkan bidrar till att utveckla hållbara lokala arbetsmarknadsregioner utifrån ett näringslivsperspektiv.

1.2 Bedömning av ansökningar i det regionala tillväxtprogrammet

Västerbottens enskilda aktörer ansvarar själva för beslut om medfinansiering till projekt/investeringar inom det regionala tillväxtprogrammet. För att säkerställa, en i länet samordnad syn på de gemensamma utvecklingsinsatserna, bör ansökningar som bereds inom ramen för det regionala tillväxtprogrammet beakta nedanstående steg.

Vid handläggningen av en ansökan om medfinansiering inom ramen för det regionala tillväxtprogrammet kontrolleras att ansökan överensstämmer med något av de fyra insatsområden som presenteras i av-

snitt 3 nedan. Åtgärdsbilagan ger exempel på aktiviteter inom respektive insatsområde.

Därefter kontrolleras att ansökan uppfyller de programövergripande urvalskriterier som anges i avsnitt 2.1 nedan.

Det görs också en bedömning om ansökan bidrar till att uppfylla en eller flera av de prioriterade områdena i den regionala utvecklingsstrategin. De aktuella prioriteringarna finns angivna i anslutning till respektive åtgärd.

1.3 Erfarenheter och resultat från tidigare programperioder

Det regionala tillväxtprogrammet för verksamhetsåret 2010 baseras främst på lärdomar och erfarenheter gjorda under de senaste årens arbete med regionala tillväxtprogram/avtal, regionala utvecklingsprogram och EU-program. Både operativa tjänstemän och strategiska ledare vid organisationerna i länets partnerskap har under dessa år haft regelbundna träffar där de enats kring tillväxtarbetets inriktning. Totalt har hundratals individer från ett stort antal organisationer aktivt medverkat och bidragit i detta arbete.

Så här långt, kan det konstateras att det regionala utvecklingsarbetet har kommit en bra bit på väg. I kommuner, företag och organisationer pågår insatser för att skapa nya jobb och företag, stimulera ökad kunskap och kompetens, förbättra kommunikationerna samt stärka innovationskraften och det internationella arbetet. De strategiska satsningar som gjorts inom områden med stark tillväxtpotential har gett mycket bra resultat. Tydligast är detta i projekt

som omfattar flera insatsområden och åtgärder, t.ex. forskning, utbildning, infrastruktur och direkta företagsstöd.

Insatser inom det regionala tillväxtprogrammet är en viktig resurs för att uppfylla prioriteringarna inom den regionala utvecklingsstrategin(RUS).

Tabell 1 anger målen i det regionala utvecklingsprogrammet år 2013, resultatet så här långt under programperioden, den totala finansieringen inom ramen för tillväxtprogrammet år 2011 fördelat mellan det regionala utvecklingsprogrammets insatsområden. Avsatta resurser avser all finansiering i tillväxtprogrammet exklusive åtgärd 3.1.5, utifrån anslag 1:1 som grund. Anledningen är att aktiviteter inom åtgärd 3.1.5, riktas mot samtliga mål i det regionala utvecklingsprogrammet. En fördelning av beslut inom åtgärd 3.1.5 allokerat till specifika områden i tillväxtprogrammet är därför osäkert att göra utifrån rådande målstruktur.

Mål i RUP 2007-2013	Indikator 2012	Avstämning 2012	Avsatta resurser 2011
2/3 av länets kommuner uppvisar en positiv nettoinflyttning under perioden 2007-2013	Genomsnittlig nettoinflyttning per kommun 2007-2011	1/5 av länets kommuner uppvisar en positiv nettoinflyttning	36 963 600
Högst produktivitets- och sysselsättningstillväxt av samtliga län i norra Sverige år 2013	Produktivitetsutveckling 2006-2009 Förvärvsfrekvensutveckling 20-64 år 2006-2010	Produktivitetsutveckling: 4:e plats (20:e plats riket) Sysselsättningsutveckling: 2:a plats (5:e riket)	211 736 717
Förvärvsfrekvensen och andelen högutbildade (åldern 22-74) har år 2013 ökat relativt 2006 års nivå	Förvärvsfrekvens 20-64 år 2006-2010 Utbildningsnivå 2006-2010	Förvärvsfrekvensen: +0,03 % -enheter (riket -0,8 % -enheter) Andelen högutbildade: +1,96 % -enheter (riket +2,7% -enheter)	14 912 340
Tydlig regionförstoring mellan länets kommuner och angränsande län år 2013	Antal projekt med bäring mot regionförstoring 2009	10	17 889 691
Västerbotten har stärkt sin position på den internationella arenan år 2013	Antal projekt med internationell inriktning 2009	21	128 057 010

Måluppfyllelsen i det regionala utvecklingsprogrammet, indikerar att Västerbotten så här långt, ligger under det förväntade resultatet år 2013 inom ett antal prioriterade områden. De mer konkreta målformuleringar som anges i det regionala till-

växtprogrammet, stödjer denna uppfattning. Tabell 2 presenterar mål, indikatorer, resultat och insatsområden i det regionala tillväxtprogrammet, där aktivitet pågått under 2011.

Tabell 2: Mål i regionala tillväxtprogrammet, indikatorer, resultat, och insatsområden, år 2011

Mål i RTP	Indikator 2012	Avstämning 2012	Insatsområden i RTP 2011
Rankas bland de 3 län i Norrland som uppvisar störst andel kommuner med positiv nettoinflyttning	Inflyttningsnetto 2011	4:e plats	3.1, 3.3, 3.4
Rankas bland de 7 län i landet som uppvisar den starkaste produktivitetsutvecklingen och bland de 3 främsta avseende sysselsättningsutvecklingen	Produktivitetsutveckling 2006-2008 Förvärvsfrekvensutveckling 2006-2010	Produktivitetsutveckling: 20:e plats Sysselsättningsutveckling: 5:e plats	3.1, 3.2, 3.4
Rankas bland de 5 län i landet som uppvisar det starkaste nyföretagandet under året	Antal nya företag per 1 000 inv. 2011	13:e plats	3.1
Rankas bland de 15 län i Sverige som har högst andel sysselsatta personer med utomnordiskt ursprung 3.1,	Andelen utomnordiska personer som förvärvsarbetar 2010 (rel alla förvärvsarbetande)	16:e plats	3.1, 3.2
Rankas bland de 10 län i	Andelen kvinnor och män i	4:e plats	3.1, 3.2

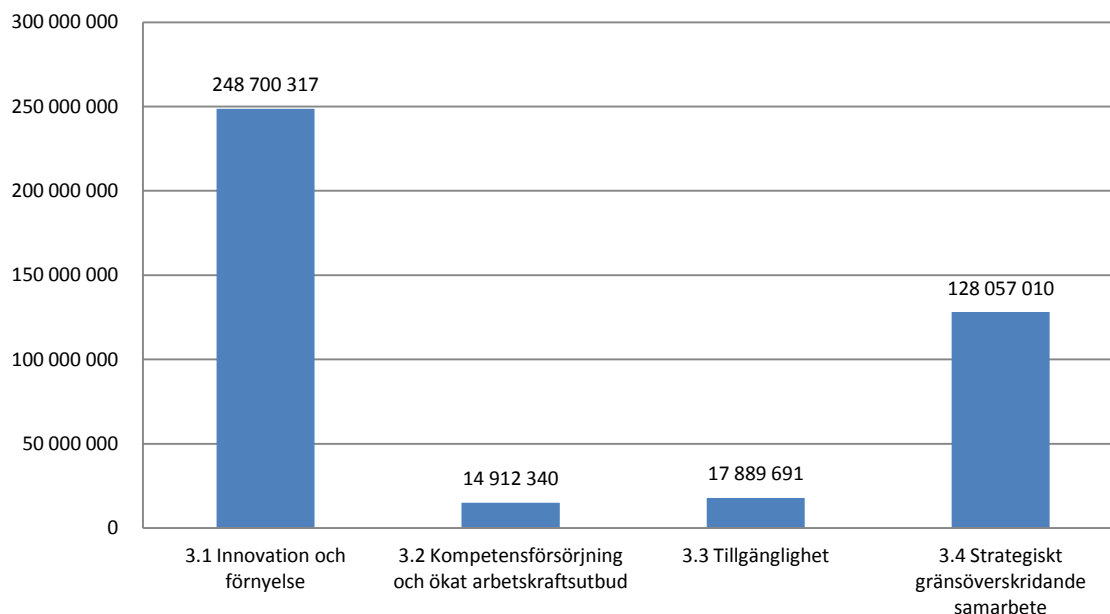
Sverige som har jämnast fördelning mellan kvinnor och män i förvärsarbete	förvärsarbete 2010. Lägst skillnad		
Ha ett ohälsotal som uppgår till högst 40,2 dagar	Ohälsotalet, 201102	33,5 dagar	3.1, 3.2
Rankas bland de 10 län i Sverige med högst förvärsfrekvens	Förvärsfrekvens, 2010	11:e plats	3.1, 3.2
Rankas bland de 3 län i Sverige som har högst andel individer med eftergymnasial utbildning. Andelen individer med eftergymnasial utbildning i kommunerna ökar årligen med en procentenhet	Andelen individer med eftergymnasial utbildning, 2009-2010.	3:e plats. Ingen kommun uppvisar en ökning med mer än 0,53 % -enheter	3.1, 3.2
Rankas bland de 3 främsta norrlandslänen avseende arbetsmarknadspendling	Utpendling per kommun relativt antal sysselsatta per kommun, 2010 (nattbef)	2:a plats (medel 23 %)	3.3

Källa: SCB, RAPS Tillväxtanalys, Försäkringskassan

Störst andel beslut allokeras till insatsområdet 3.1 Innovation och förnyelse följt av, 3.4 Strategiskt gränsöverskridande samarbete, 3.3 Tillgänglighet respektive 3.2 Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud. Figur 1 anger total projektfinansiering per insatsområde.

Insatsområde 3.2 uppvisar en låg finansiering. Anledningen är att projekt inom denna åtgärd i störst utsträckning finansieras utan regional medfinansiering och täcks därför inte av de datakällor som redovisas här.

Figur 1: Beslut under år 2011 per insatsområde inklusive all medfinansiering

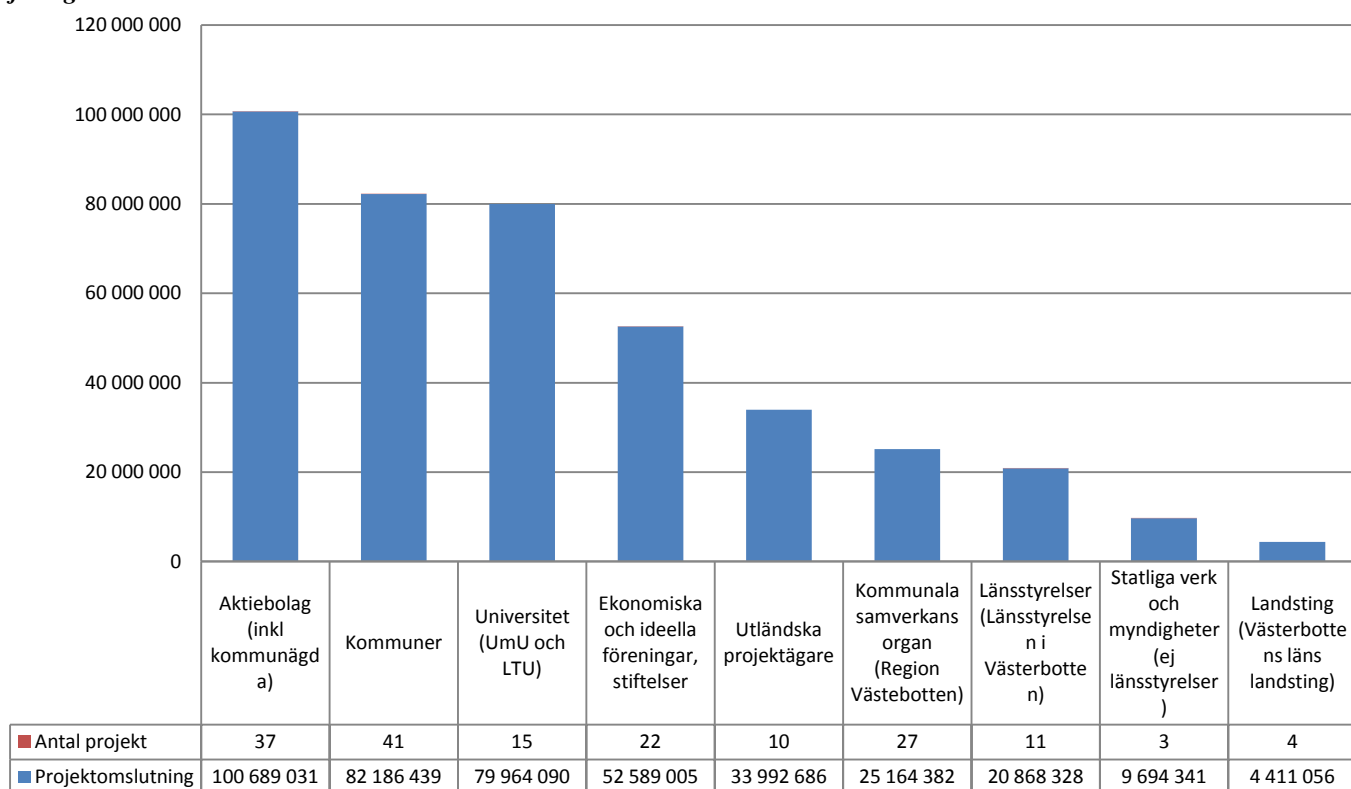


Källa: NYPS, 2012

Under 2011 har inom ramen för RTP, positiva beslut lämnats till 170 projekt till en beslutsvolym av ca 410 miljoner kronor.

Figur 2 illustrerar beslut år 2011 inklusive all medfinansiering efter typ av projektägare

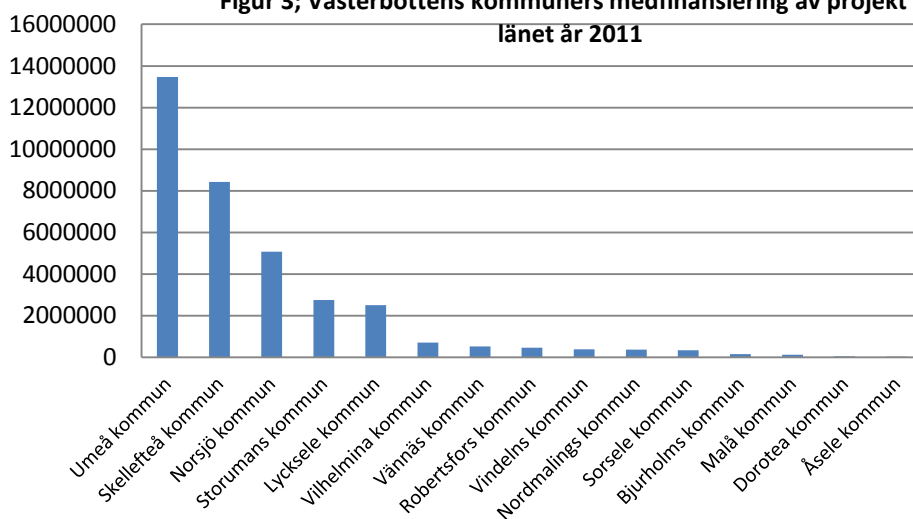
Figur2: Totalt projektomslutning beslutade projekt och antal beslutade projekt år 2011 fördelat på typ av projektägare. Källa NYPS 2012



Under 2011 har cirka 24 % av projektmedelen beviljats till aktiebolag, samt 20 %, motsvarande 82 mkr av den totala medfinansieringen allokerats till kommuner som projektägare. Västerbottens län deltar även i projekt som ägs av aktörer i andra län och länder, 34 mkr har totalt beviljats utländska projektägare. Figur 3 anger delaktigheten, räknad som antalet projekt kommunen

medfinansierar av totalt antal beslutade projekt utifrån anslag 1:1-finansiering i Västerbottens län år 2011. Figur 3 visar att delaktigheten i projekt är större än vad som kan utläsas från figur 2. Även om projektägarna är koncentrerade till Umeå och Skellefteå, så antyder medfinansiering att kommuner i hela länet deltar i projektverksamheten.

Figur 3; Västerbottens kommuners medfinansiering av projekt i länet år 2011



2. VISION OCH STRATEGISK INRIKTNING

Västerbottens tillväxtprogram tar sin utgångspunkt i nedanstående vision som angavs i det regionala utvecklingsprogrammet.

Västerbottens län är ledande i Nordeuropas regioner med arbetet för en hållbar utveckling präglad av ett kunskapsdrivet och konkurrenskraftigt näringsliv. Länet inrymmer norra Sveriges mest attraktiva livsmiljöer med mångfald och tillgänglighet till arbete, boende, kultur, fritid, studier och omsorg och där människor känner delaktighet och engagemang.

År 2013 ska Västerbottens län ha 270 000 invånare.

Strategin i Västerbottens tillväxtprogram baseras på de prioriteringar som görs i länets utvecklingsstrategi, men också på den nationella strategin för regional konkur-

Insatsområden i Västerbottens regionala tillväxtprogram:

- Innovation och förnyelse
- Kompetensförsörjning och arbetskraftsutbud
- Tillgänglighet
- Strategiskt gränsöverskridande samarbete.

Det är av betydelse att understryka, att även om Västerbottens tillväxtprogram harmoniserar med insatsområdenas rubriker i den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning, är länets regionala utvecklingsstrategi det vägledande dokumentet för val av verksamheter/prioriteringar i

*renskraft, entreprenörskap och sysselsättning, Europa 2020, regeringens *En politik för tillväxt och livskraft i hela landet*^{iv} samt strategin *Innovativa Sverige – en strategi för tillväxt genom förnyelse*^v och till den knutna branschprogram^{vi}.*

Insatsområdena i det regionala tillväxtprogrammet följer insatsområdena i den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning. På så sätt sker en harmonisering mellan den europeiska sammanhållningspolitiken, den nationella regionala utvecklingspolitiken och de verksamheter för regional utveckling som operativt bedrivs i Västerbottens län.

RTP.

I tabell 1, illustreras kopplingen mellan insatsområdena i RUS, RTP och operativa program. Projektägare bör där så är möjligt komplettera finansieringsbilden av sina utvecklingsprocesser från flera olika operativa program.

Tabell 1: Relationen RUP – RTP – Operativa program

Insatsområden i RUS	Insatsområden i RTP	Operativa program ¹	Information om de operativa programmen
Ökad nettoinflyttning	* Innovation och förnyelse * Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud * Tillgänglighet	Mål 2 (ERUF, ESF), LP	RUP: www.regionvasterbotten.se ERUF: www.tillvaxtverket.se
Utveckling av näringsliv och företagande	* Innovation och förnyelse * Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud * Tillgänglighet	Mål 2 (ERUF, ESF), LP, CIP	ESF: www.esf.se LP: www.ac.lst.se
Kompetensutveckling och arbetskraftsförsörjning	* Innovation och förnyelse * Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud	Mål 2 (ERUF, ESF), LP	NPP: www.northernperiphery.eu BA: www.botnia-atlantica.eu
Tillgänglighet och infrastruktur	* Innovation och förnyelse * Tillgänglighet	Mål 2 (ERUF), LP	BA: www.botnia-atlantica.eu Östersjöprogrammet www.eu.baltic.net
Internationellt samarbete och omvärldskontakter	* Strategiskt gränsöverskridande samarbete	NPP, BA, Nord, Östersjöprogrammet, Urbact II, Interreg IVC, FP7, Life-long learning	Urbact II www.urbact.eu Interreg IVC www.interreg4C.eu
Utveckling av kulturlivet	* Innovation och förnyelse * Tillgänglighet	Mål 2 (ERUF, ESF), Interreg IVC	www.ec.europa.eu/cip FP7 www.tillvaxtverket.se Life-long learning www.ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc78_en.htm

I tillväxtprogrammets insatsområden finns ett antal åtgärder. Åtgärdernas syfte är att strukturera verksamheter av liknande art inom respektive insatsområde. På så sätt erhålls en logisk uppföljningsbar kedja mellan de projekt/investeringar som görs inom tillväxtprogrammet och de effekter som programmet kan antas generera.

Avsnitt 4 redovisar kopplingen mellan tillväxtprogrammets målnivåer.

¹ Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), Europeiska socialfonden (ESF), Landsbygdsprogrammet (LP), Norra Periferiprogrammet (NPP), Botnia Atlantica (BA)

2.1 Urvalskriterier

Beredningen av projektansökningar är en central del när det gäller att säkerställa att aktiviteter som bedrivs inom respektive åtgärd bidrar till det regionala utvecklingsprogrammets vision. Urvalskriterierna är ett viktigt verktyg för att prioritera bland de ansökningar som söker medel via RTP. Urvalskriterierna gäller för alla projekt/investeringar i samtliga åtgärder.

2.1.1 Programövergripande urvalskriterier

För att beviljas medel inom RTP krävs att varje projekt/investering uppfyller nedanstående urvalskriterier:

- Utveckling och förnyelse av näringslivet och/eller näringslivsstödjande strukturer och/eller samhällsstödjande strukturer för näringslivsutveckling och/eller territoriell utveckling
- Hållbar tillväxt
- Samverkan och nätverksbyggande

Värdegrunden för det regionala tillväxtprogrammet är hållbar tillväxt. Hållbar tillväxt innebär att alla beslut ska utformas på ett sätt som balanserat beaktar de miljömässiga, sociala och ekonomiska konsekvenserna i ett längre tidsperspektiv.

Den ekologiska dimensionen beaktar olika miljöaspekter på projektet/investeringen och att verksamheten inom projektet/investeringen bidrar till en livskraftig uthållig miljö. Den sociala dimensionen beaktar olika sociala aspekter på projektet/investeringen och att verksamheten inom projektet/investeringen bidrar till jämställdhet, jämlikhet och social välfärd. Den ekonomiska dimensionen slutligen, beaktar resultatet av den ekonomiska potential som projektet/investeringen genererar.

Alla tre perspektiv analyseras i varje ansökan om stöd.

I enskilda projekt/investeringar kan en eller två av de tre dimensionerna väga tyngre. Alla tre perspektiv måste dock uppfyllas på programnivå, för att den sammantagna utvecklingen i regionen skall anses vara hållbar

2.1.2 Utvecklingsstrategins prioriterade områden

Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) har sex inriktningar med totalt 19 prioriteringar. Utöver de programövergripande urvalskriterierna skall varje projekt/investering bidra till uppfyllandet av en eller flera av den regionala utvecklingsstrategins prioriteringar. Prioriteringarna följer nedan:

- Stärkt positionering av länets livsmiljöer
- Ökad funktionell samverkan
- Ökat deltagande i kulturlivet
- Utveckling av kulturlivet med särskild fokus på unga
- Ökad samverkan mellan kultur och andra samhällsområden
- Ökad förädlingsgrad
- Åtgärder för att stärka tjänstesektorn, kulturella och kreativa näringar, däribland besöksnäringen
- Kraftsamling kring starka innovativa miljöer
- Affärsdriven miljöutveckling och miljödriven affärsutveckling
- Stimulera entreprenörskap och företagande i bred bemärkelse
- Höjd kunskapsnivå i regionen
- Matchning mellan arbetskraftsefterfrågan och arbetskraftsutbud
- En välkomnande arbetsmarknad
- Stärkt tillgänglighet för utveckling i hela länet
- Infrastrukturen i ett systemperspektiv
- Flerregionala samarbeten för Västerbottens utveckling
- Aktivt arbete inom Östersjöstrategin och stärkt deltagande i europeiska forskningsprogram
- Stimulans till ökat internationellt samarbete
- Ett stärkt territoriellt samarbete över nationsgränsen

3. INSATSONOMRÅDEN

3.1 Innovation och förnyelse

Målet för insatsområdet *Innovation och förnyelse* är att Västerbotten i slutet av 2011 ska:

- (a) rankas bland de 3 län i Norrland som uppvisar störst andel kommuner med positiv nettoinflyttning
- (b) rankas bland de 7 län i landet som uppvisar den starkaste produktivitetsutvecklingen och bland de 3 främsta avseende sysselsättningsutvecklingen
- (c) rankas bland de 5 län i landet som uppvisar det starkaste nyföretagandet under året
- (d) rankas bland de 15 län i Sverige som har högst andel sysselsatta personer med utomnordiskt ursprung på arbetsmarknaden
- (e) rankas bland de 10 län i Sverige som har jämnast fördelning mellan kvinnor och män i förvärsarbete
- (f) ha ett ohälsotal som uppgår till högst 39,1 dagar
- (g) rankas bland de 10 län i Sverige med högst förvärsfrekvens
- (h) rankas bland de 3 län i Sverige som har högst andel individer med eftergymnasial utbildning. Andelen individer med eftergymnasial utbildning i kommunerna ökar årligen med en procentenhet.

I den allt snabbare utvecklingen i omvärlden är en god förmåga till innovation, förnyelse och entreprenörskap avgörande för den regionala konkurrenskraften.

Ett effektivt samspel mellan forskning, näringsliv och offentlig sektor är centralt för fungerande innovativa miljöer. Insatser som verkar för att stärka innovationsförmågan inom länets utpekade strategiska branscher och forskningsområden har här en särskilt betydelsefull roll för att positionera Västerbotten som en innovativ region i Europa. Av vikt för innovationsarbetet är en stärkt matchning mellan regionala medel och nationell finansiering samt programöverskridande matchningar mellan regionala fonder, FP7, interregprogrammen m.m. för de verksamheter som är inriktade mot innovativa miljöer. För att stärka möjligheterna till effektiva lösningar inom innovation och förnyelseområdet, bedöms behovet av en ökad samverkan mellan nationella myndigheter och den regionala nivån som särskilt viktig.

Insatsområdet består av aktiviteter^{vii} inom nedanstående åtgärder:

Åtgärder inom insatsområdet *Innovation och förnyelse:*

1. Natur, kultur, hälsa, attraktiv bebyggelsemiljö och goda livsvillkor
2. Innovativa miljöer
3. Internationellt samarbete
4. Entreprenörskap
5. Landsbygdsutveckling
6. Samverkan för näringslivsfrämjande samhällsstrukturer

Åtgärder inom insatsområde 3.1 skall bidra till uppfyllandet av en eller flera av dessa prioriteringar:

- Stärkt positionering av länets livsmiljöer
 - Ökad funktionell samverkan
 - Ökat deltagande i kulturlivet
 - Utveckling av kulturlivet med särskild fokus på unga
 - Ökad samverkan mellan kultur och andra samhällsområden
 - Ökad förädlingsgrad
 - Åtgärder för att stärka tjänstesektorn, kulturella och kreativa näringar, däribland besöksnäringen
 - Kraftsamling kring starka innovativa miljöer
 - Affärsdriven miljöutveckling och miljödriven affärsutveckling
 - Stimulera entreprenörskap och företagande i bred bemärkelse
-

3.1.1 Natur, kultur, hälsa, attraktiv bebyggelsemiljö och goda livsvillkor

Mål för åtgärd 3.1.1 är att under 2011 skapa förutsättningar för:

85 arbetstillfällen^{viii}

35 nya företag

ökad nettoinflyttning i ytterligare en kommun

Åtgärden verkar för att realisera prioriteringar inom området *Ökad nettoinflyttning och Utveckling av kulturlivet* i RUS. Aktiviteter inom åtgärden verkar för: En stärkt positionering av länets livsmiljöer och ökat funktionellt samarbete, ökat deltagande i kulturlivet och utveckling av kulturlivet med särskild fokus på barn och unga samt ökad samverkan mellan kultur och andra samhällsområden. i syfte att stimulera till positiv nettoinflyttning till länets kommuner.

Åtgärden innefattar verksamheter som förbättrar förutsättningarna för en god livskvalitet. Åtgärden fokuserar på att tillvarata länets resurser i form av attraktiva miljöer för arbete, boende och rekreation. Viktiga insatser är att vidareutveckla attraktiva

boende- och näringslivsmiljöer med en väl fungerande samhällsservice samt en trygg och hälsosam miljö. Aktiviteter för ett breddat utbud av kultur- och fritidsverksamheter samt att främja social sammanhållning och ett ökat samhällsengagemang. Inom kulturområdet avser åtgärden att stärka tillgängligheten till kultur i hela länet genom innovativa former för produktion och distribution samt att till att främja samverkansformer mellan kulturen och andra delar av samhället.

Av stor vikt är aktiviteter som syftar till att identifiera och utveckla länets styrkor vad gäller att attrahera nya innevånare som en del i en gemensam inflyttningsstrategi.

Åtgärdsbilagan listar exempel på prioriterade aktiviteter inom åtgärden *Natur, kultur, hälsa, attraktiv bebyggelsemiljö och goda livsvillkor*.

3.1.2 Innovativa miljöer

Mål för åtgärd 3.1.2 är att under 2011 skapa förutsättningar för:

100 arbetstillfällen

20 nya företag

Åtgärden verkar för att realisera prioriteringar inom området *Utveckling av näringsliv och företagande* i RUS. Aktiviteterna i åtgärden bidrar således till struktur- omvandling och förnyelse av länets näringsliv i syfte att öka produktivitets- och sysselsättningstillväxten i Västerbotten.

Åtgärden innefattar insatser för kunskapsöverföring mellan forskning, företag och politik/offentlig verksamhet i syfte att utveckla internationellt konkurrenskraftiga innovationssystem och kluster. Åtgärden fokuserar på att kraftsamla kring starka innovativa miljöer vid länets forsknings- och utbildningsmiljöer och i länets näringsliv samt utveckla gränsöverskridande

samverkan, nätverk och mötesplatser som skapar engagemang och delaktighet från företagare, akademiker, offentliga företrädare etc. Åtgärden innefattar också verksamheter för att utveckla miljöanpassade metoder, produkter, processer, system, tekniker och tjänster. Det är viktigt att eftersträva aktiviteter som fördjupar och stärker näringslivsnära tillämpad forskning och att dessa forskningsresultat kommersialiseras.

Kompetensmiljöer och mötesplatser där företag/entreprenörer kan samarbeta i tematiska, nyskapande processer med både forskare och studenter bör utvecklas i nära samarbete med regionens universitet och

forskningsmiljöer.

Åtgärdsbilagan listar exempel på prioriterade verksamheter inom åtgärden *Innovativa miljöer*.

3.1.3 Internationellt samarbete

Mål för åtgärd 3.1.3 är att under 2011 skapa förutsättningar för:

50 arbetstillfällen

2 nya företag

Åtgärden verkar för att realisera prioriteringar inom området *Internationellt samarbete och omvärldskontakter* i RUS. Aktiviteterna i åtgärden bidrar således till att förstärka länets position som en aktiv och attraktiv region på den internationella arenan med fokus på hållbar tillväxt.

Åtgärden innefattar insatser som ökar företagens möjligheter att agera på nya marknader. Av särskild betydelse är att utveckla exportfrämjande aktiviteter.

Åtgärden innefattar stöd till internationellt samarbete såväl inom som utanför EU. Åtgärden fokuserar på insatser som utvecklar internationellt samarbete och handelsutbyte där länet tillförs nya perspektiv och resurser. Plattformar ska skapas där länets spetskompetens profileras internationellt. Ett viktigt område är att utveckla samarbetet inom forskning, utveckling och utbildning genom ökat deltagande i olika EU-program. Samarbetspartner inom det geografiska närområdet och andra snabbt växande marknader prioriteras.

Åtgärdsbilagan listar exempel på prioriterade aktiviteter inom åtgärden *Internationellt samarbete*

3.1.4 Entreprenörskap och utveckling av länets näringsliv

Mål för åtgärd 3.1.4 är att under 2011 skapa förutsättningar för:

320 arbetstillfällen

150 nya företag

Åtgärden verkar för att realisera prioriteringar inom området *Utveckling av näringsliv och företagande* i RUS. Aktiviteter inom åtgärden bidrar således till strukturomvandling och förnyelse av länets näringsliv i syfte att öka produktivitets- och sysselsättningstillväxten i Västerbotten.

Åtgärden innehåller insatser som bidrar till entreprenörskap, nyföretagande, kreativitet och innovationsförmåga hos enskilda individer. Åtgärden fokuserar på insatser för att skapa miljöer och strukturer som bidrar till entreprenörskap och företagande i bred bemärkelse inom såväl traditionella som otraditionella företagargrupper.

Prioriterade insatser inom länets närings-

livsutveckling är aktiviteter som verkar för en ökad förädlingsgrad, stärkande av tjänstesektorn, kulturella och kreativa näringar och besöksnäringen samt företagande inom clean tech och miljödrivet företagande.

Ett viktigt område inom åtgärden är att säkerställa kapitalförsörjning till näringslivet och att stödja utveckling och användning av IT-lösningar. Det är av särskild betydelse att stödja ett ökat samarbete mellan företag och att eftersträva en god aktörssamverkan bland företagare och företagsfrämjande verksamheter. Åtgärden innehåller också insatser för att öka det entreprenöriella inslaget inom offentlig sektor, utbildning och forskning.

Åtgärdsbilagan listar exempel på prioriterade aktiviteter inom åtgärden *Entrepre-*

nörskap och utveckling av länets näringsliv

3.1.5 Landsbygdsutveckling

Mål för åtgärd 3.1.5 är att under 2011 skapa förutsättningar för:

25 arbetstillfällen och 5 nya företag inom axel 3 och 4 i landsbygdsprogrammet

Åtgärden verkar för att realisera prioriteringar inom områdena *Ökad nettoinflyttning, Utveckling av näringsliv och företagande, Kompetensutveckling och arbetskraftsförsörjning, Tillgänglighet och infrastruktur* samt *Internationellt samarbete och omvärldskontakter* i RUS. Aktiviteter inom åtgärden bidrar således till delmålen inom RUS samtliga prioriteringar.

Åtgärden innehåller enbart insatser som genomförs i länets landsbygdsprogram (LP). Insatser för att gynna landsbygdens utveckling genomförs i RTP:s samtliga åtgärder. Övriga åtgärder i RTP fokuserar dock främst på större strategiska

regionala satsningar, medan denna åtgärd i första hand utgår från landsbygdens resurser, lokala utvecklingsförutsättningar och mikroföretagande/småföretagande.

Åtgärden fokuserar främst på lokala insatser för att stärka landsbygdens attraktionskraft, areella näringar, samisk utveckling, företagande och lokal service. Ett viktigt område inom åtgärden är att skapa konkurrenskraftiga företag på landsbygden. Åtgärden innehåller också insatser som stöder lokala initiativ och lokalt engagemang som bidrar till en attraktiv miljö på landsbygden för arbete, boende och rekreation.

Åtgärdsbilagan listar exempel på prioriterade aktiviteter inom åtgärden *Landsbygdsutveckling*.

3.1.6 Samverkan för näringslivsfrämjande samhällsstrukturer

Mål för åtgärd 3.1.6 är att under 2011 skapa förutsättningar för:

3 nya samverkansprojekt

För att uppnå hållbar tillväxt i regionen, krävs bland annat en väl fungerande service, såväl privat som offentlig. Det är en viktig förutsättning för att Västerbotten skall kunna positionera sig som en attraktiv och konkurrenskraftig region i landet och i omvärlden. De stora ekonomiska, demografiska och andra utmaningar som länet befinner sig i ställer dock ökande krav, på innovativ samverkan utöver det traditionellt vanliga. Syftet med åtgärden är att stötta sådan offentlig samverkan som bidrar till ökad attraktivitet, och hållbar tillväxt i regionen samt leder till rationaliserings- och effektivitetsförbättringar inom den offentliga samhällsservicen.

Samverkansprojekt inom denna åtgärd bör vara sådana, att de utgör ett innovativt och förnyande inslag till samverkansprocesser mellan parter i Västerbottens län och/eller mellan parter i länet och andra funktionella samarbetsgeografier, med ambitionen att stärka de näringslivsfrämjande samhällsstrukturerna.

Åtgärden verkar för att realisera prioriteringar inom området *Ökad nettoinflyttning i RUS*. Aktiviteter inom åtgärden bidrar således till att utveckla natur, kultur, hälsa, attraktiv bebyggelsemiljö och goda livsvillkor i syfte att stimulera till positiv nettoinflyttning till länets kommuner. Åtgärdsbilagan listar exempel på prioriterade aktiviteter inom åtgärden *Samverkan för näringslivsfrämjande näringslivsstrukturer*.

3.2. Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud

Målet för insatsområdet *Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud* är att Västerbotten i slutet av 2011 ska:

(a) rankas bland de 7 län i landet som uppvisar den starkaste produktivitetens utvecklingen och bland de 3 främsta avseende sysselsättningsutvecklingen

(b) rankas bland de 15 län i Sverige med högst andel personer med utomnordiskt ursprung på arbetsmarknaden

(c) rankas bland de 15 län i Sverige med högst andel sysselsatta med utomnordiskt ursprung på arbetsmarknaden

(d) ha ett ohälsotal som uppgår till högst 39,1 dagar

(e) rankas bland de 10 län i Sverige som har högst förvärvsfrekvens

(f) rankas bland de 3 län i Sverige som har högst andel individer med eftergymnasial utbildning. Andelen individer med eftergymnasial utbildning i kommunerna ökar årligen med en procentenhet

Med modern teknik, öppnare gränser och höjd utbildningsnivå i stora delar av världen ökar konkurrensen mellan regioner och företag om investeringar, arbetskraft etc. Kunskap och kompetens blir allt viktigare konkurrensmedel där tillgången till välutbildad och kompetent arbetskraft utgör en viktig framgångsfaktor. Insatsområdet innehåller åtgärder för att främja kompetensutveckling och ett livslångt lärande. Därutöver krävs också insatser för ökad hälsa och ett högre deltagande i arbetslivet, där alla människors kompetens – oavsett kön, ålder och etnisk bakgrund – tillvaratas. För att kunna erbjuda länets studenter goda yrkes- och karriärmöjligheter efter avslutad utbildning bör kvaliteten och volymen på behovsstyrda, näringslivsnära och yrkesinriktade utbildningsinsatser vidareutvecklas.

Insatsområdet består av aktiviteter inom nedanstående åtgärder:

Åtgärder inom insatsområde *Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud*:

1. Livslångt lärande
2. Integration, mångfald och jämställdhet
3. Hälsöfrämjande arbetsplatser och samordnad rehabilitering
4. Regionalt behovsstyrt utbildningsutbud

Åtgärder inom insatsområde 3.2 skall bidra till uppfyllandet av en eller flera av dessa prioriteringar:

- Höjd kunskapsnivå i regionen
- Matchning mellan arbetskraftsefterfrågan och arbetskraftsutbud
- En välkomnande arbetsmarknad

3.2.1 Livslångt lärande

Mål för åtgärd 3.2.1 är att under 2011 skapa förutsättningar till:

Stärkta möjligheter för deltagande i arbetslivet för minst 910 individer

Åtgärden verkar för att realisera prioriteringar inom området *Kompetensutveckling och arbetskraftsförsörjning* i RUS. Aktiviteter inom åtgärden bidrar således till kompetensutveckling och arbetskraftsförsörjning utifrån arbetsmarknadens behov i syfte att öka förvärvsfrekvensen och andelen högutbildade bland kvinnor respektive

män i Västerbotten.

Åtgärden innehåller aktiviteter för kompetensutveckling av anställda inom offentlig sektor, social ekonomi och i privatägda företag. Åtgärden fokuserar på att stärka den anställdes kort- och långsiktiga möjligheter att delta i arbetslivet.

Åtgärdsbilagan listar exempel på prioriterade aktiviteter inom åtgärden *Livslångt lärande*.

3.2.2 Integration, mångfald och jämställdhet

Mål för åtgärd 3.2.2 är att under 2011 skapa förutsättningar för:

Att öka möjligheterna till arbete för minst 215 individer i särskilt utsatta grupper

Åtgärden verkar för att realisera prioriteringar inom området *Kompetensutveckling och arbetskraftsförsörjning* i RUS. Aktiviteter inom åtgärden bidrar således till kompetensutveckling och arbetskraftsförsörjning utifrån arbetsmarknadens behov i syfte att öka förvärvsfrekvensen och andelen högutbildade bland kvinnor respektive män i Västerbotten.

Åtgärden innehåller insatser som ökar arbetskraftsutbudet och förvärvsfrekvensen hos särskilt utsatta grupper. Åtgärden fo-

kuserar på insatser som bidrar till jämställdhet, integration och mångfald på länets arbetsmarknad, där alla människors kompetens – oavsett kön, ålder och etnisk bakgrund – tillvaratas. Av särskild betydelse är insatser för att stärka utrikesföddas och ungdomars möjligheter att etablera sig i arbetslivet.

Åtgärdsbilagan listar exempel på prioriterade aktiviteter inom åtgärden *Integration, mångfald och jämställdhet*.

3.2.3 Hälsöfrämjande arbetsplatser och samordnad rehabilitering

Mål för åtgärd 3.2.3 är att under 2011 skapa förutsättningar för:

Deltagande i verksamheter kring hälsöfrämjande aktiviteter för minst 215 individer

Åtgärden verkar för att realisera prioriteringar inom området *Kompetensutveckling och arbetskraftsförsörjning* i RUS. Aktiviteter inom åtgärden bidrar således till kompetensutveckling och arbetskraftsförsörjning utifrån arbetsmarknadens behov i syfte att öka förvärvsfrekvensen och andelen högutbildade kvinnor respektive män i Västerbotten. Åtgärden syftar även till minskade kostnader för sjukfrånvaro.

Åtgärden innehåller aktiviteter som leder till ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro på länets arbetsplatser. Åtgärden fokuserar

på förebyggande och hälsöfrämjande insatser som leder till en god fysisk och psykisk arbetsmiljö, fungerande arbetsorganisation och ett gott ledarskap. Åtgärden syftar vidare på att utveckla och sprida kunskap som inspirerar arbetsgivare och arbetsplatser att vidareutveckla det hälsöfrämjande arbetet. Slutligen rymmer åtgärden insatser där myndigheter i samverkan med arbetstagare och arbetsgivare utvecklar nya metoder och modeller för en effektiv och samordnad rehabilitering av långtidssjukskrivna.

Åtgärdsbilagan listar exempel på prioriterade aktiviteter inom åtgärden *Hälsöfrämjande arbetsplatser och samordnad rehabilitering*.

3.2.4 Regionalt behovsstyrt utbildningsutbud

Mål för åtgärd 3.2.4 är att under 2011 skapa förutsättningar för:

Deltagande i utbildningsinsatser för minst 200 individer

Åtgärden verkar för att realisera prioriteringar inom området *Kompetensutveckling*

och arbetskraftsförsörjning i RUS. Aktiviteterna i åtgärden bidrar således till kompe-

tensutveckling och arbetskraftsförsörjning utifrån arbetsmarknadens behov i syfte att öka förvärvsfrekvensen och andelen högutbildade bland kvinnor respektive män i Västerbotten.

Åtgärden innefattar aktiviteter som bidrar till ett regionalt behovsstyrt utbildningsutbud. Åtgärden fokuserar på insatser som leder till behovsstyrda, näringslivsnära och yrkesinriktade utbildningar. Genom verksamheter som stärker samarbetet mellan näringsliv, universitet, för-, grund- och gymnasieskolan och andra utbildningsan-

ordnare erhålls en bättre överensstämmelse mellan det samlade utbildningsutbudet och arbetsmarknadens behov. Åtgärden innefattar aktiviteter för att öka tillgängligheten till utbildning på alla nivåer samt för att utveckla metoder att bedöma näringslivets kort- och långsiktiga rekryterings- och kompetensbehov.

Åtgärdsbilagan listar exempel på prioriterade aktiviteter inom åtgärden *Regionalt behovsstyrt utbildningsutbud*.

3.3. Tillgänglighet

Mål för insatsområdet *Tillgänglighet* är att Västerbotten i slutet av 2011 ska:

- (a) rankas bland de 3 främsta Norrlandslänen avseende arbetsmarknadspendling
- (b) rankas bland de 3 län i Norrland som uppvisar störst andel kommuner med positiv nettoinflyttning

Tillgänglighet till arbete, utbildning, samhällsservice och kultur- och fritidsaktiviteter utgör en viktig förutsättning för att utveckla en attraktiv och konkurrenskraftig region. Väl utbyggda och fungerande kommunikationer avseende informationsteknik och transporter ökar tillgängligheten. Infrastruktursatsningar för minskade restider och ökad arbets- och utbildningspendling kan på så sätt skapa en bredare arbetsmarknad och ett större utbud av utbildning, service samt kultur- och fritidsaktiviteter. För att säkerställa konkurrenskraftiga kommunikationslösningar ska alla åtgärder i infrastrukturen och trafiksystemet ses i ett systemperspektiv, vilket kräver en ökad samplanering mellan olika aktörer. Territoriellt handlar det om hur olika platser är kopplade till varandra, men även om att finna nya länkar så att variationen mellan stora och mindre orter samt orter med olika näringsstruktur skapar utvecklingsmöjligheter. Virtuellt handlar det om att utveckla robusta, tillgängliga och effektiva elektroniska kommunikationer med tillhörande digitala tjänster, som gör

det möjligt att arbeta och studera på distans. Åtgärden syftar till en stärkt tillgänglighet för utveckling i hela länet.

Åtgärder inom insatsområde *Tillgänglighet*:

1. Samverkan mellan transportslag
2. Regionförstoring
3. Informations- och kommunikationsteknik
4. Investeringar i transportinfrastruktur

Åtgärder inom insatsområde 3.3 skall bidra till uppfyllandet av en eller flera av dessa prioriteringar:

- Stärkt tillgänglighet för utveckling i hela länet
- Infrastrukturen i ett systemperspektiv

3.3.1 Samverkan mellan transportslag

Mål för insatsområde 3.3.1 är att under 2011 skapa förutsättningar för:

2 arbetstillfällen

1 nytt företag

Ökad samverkan mellan transportslag inom minst 3 separata avseenden

Åtgärden verkar för att realisera prioriteringar inom området *Tillgänglighet och infrastruktur* i RUS. Aktiviteter inom åtgärden bidrar således till ökad tillgänglighet, förbättrad kommunikation och utvecklade hållbara person- och godstransporter i syfte att stimulera regionförstoring mellan Västerbottens kommuner och angränsande län. Åtgärden syftar även till ökad funktionalitet och samverkan med regioner i andra länder.

Åtgärden innefattar verksamheter som vi-

dareutvecklar samverkan mellan olika transportslag. Åtgärden fokuserar på insatser som främjar effektiva, säkra och miljöanpassade system för godstransporter. Ett viktigt område är aktiviteter för utveckling av intermodala transportlösningar och logistiksamverkan på järnväg, väg och hamnar/sjöfart. Det är betydelsefullt att åtgärdens verksamheter främjar samverkan mellan olika transportslag, trafikslag och trafikutövare i såväl planerings- som genomförandefasen.

Åtgärdsbilagan listar exempel på prioriterade aktiviteter inom åtgärden *Samverkan mellan transportslag*.

3.3.2 Regionförstoring

Mål för insatsområde 3.3.2 är att under 2011 skapa förutsättningar för:

2 arbetstillfällen

1 nytt företag

Ökad tillgänglighet till arbete och/eller viktiga samhällsfunktioner i 3 separata avseenden

Åtgärden verkar för att realisera prioriteringar inom området *Tillgänglighet och infrastruktur* i RUS. Aktiviteter inom åtgärden bidrar således till att en ökad tillgänglighet, förbättrad kommunikation och utvecklade person- och godstransporter i syfte att stimulera regionförstoring mellan Västerbottens kommuner och angränsande län. Åtgärden syftar även till ökad funktionalitet och samverkan med regioner i andra länder.

Åtgärden innefattar aktiviteter som främjar en hållbar regionförstoring. Åtgärden fokuserar på insatser i transportstråk som leder till en vidgning och/eller förbättrad interaktion inom och mellan olika lokala arbetsmarknadsregioner. Verksamheter som skapar långsiktigt hållbara förutsättningar för

ett större och bredare utbud av bransch- och yrkesområden prioriteras. Ett viktigt område är insatser som leder till förbättrade kommunikationer och ökad tillgänglighet till arbete, utbildning, samhällsservice, kultur- och fritidsaktiviteter. Åtgärden innehåller insatser för såväl hård som mjuk infrastruktur. Kollektivtrafikens möjligheter ska särskilt beaktas.

Åtgärdsbilagan listar exempel på prioriterade aktiviteter inom åtgärden *Regionförstoring*.

3.3.3 Informations- och kommunikationsteknik

Mål för insatsområde 3.3.3 är att under 2011 skapa förutsättningar för:

5 arbetstillfällen

1 nytt företag

Ökad tillgång och kompetens avseende IKT-infrastruktur, IKT-tjänster och IKT-användning genom att 10 konkurrerande tjänsteleverantörer 2009 är anslutna till det regionala nätet

Åtgärden verkar för att realisera prioriteringar inom området *Tillgänglighet och infrastruktur* i RUS. Aktiviteter inom åtgärden bidrar således till ökad tillgänglighet, förbättrad kommunikation och utvecklade hållbara person- och godstransporter i syfte att stimulera regionförstoring mellan Västerbottens kommuner och angränsande län. Åtgärden syftar även till ökad funktionalitet och samverkan med regioner i andra länder. Åtgärden innefattar även insatser som skapar bredbandsaccess samt redundanta och säkra kopplingar i gles- och landsbygd. Åtgärden fokuserar

på infrastrukturella insatser som ger ökad tillgänglighet till informationsteknik respektive förbättrade informatiksystem kopplade till person- och godstransporter. Verksamheter finns för att utveckla öppna operatörsneutrala nät i syfte att få in fler tjänsteleverantörer, vilket bidrar till bättre tillgänglighet till digitala tjänster. Även verksamheter som avser att ge ökad tillgänglighet till såväl fast som mobil telefoni omfattas.

Åtgärdsbilagan listar exempel på prioriterade aktiviteter inom åtgärden *Informations- och kommunikationsteknik*.

3.3.4 Investeringar i infrastruktur

Mål för insatsområde 3.3.4 är att under 2011 skapa förutsättningar för:

Förverkligande av den regionala transportplanen

Åtgärden verkar för att realisera prioriteringar inom området *Tillgänglighet och infrastruktur* i RUS. Aktiviteter inom åtgärden bidrar således till ökad tillgänglighet, förbättrad kommunikation och utvecklade hållbara person- och godstransporter i syfte att stimulera regionförstoring mellan Västerbottens kommuner och angränsande län. Åtgärden syftar även till ökad funktionalitet och samverkan med regioner i andra länder.

Åtgärden innefattar investeringar i det regionala vägnätet, bidrag till kollektivtrafik-anläggningar samt bidrag till kommuner avseende trafiksäkerhet och miljöåtgärder i det kommunala vägnätet. Åtgärden inkluderar vidare investeringar i det nationella vägnätet samt insatser för bärighet, tjälsäkring och rekonstruktion. Till detta kommer ny- och ombyggnadsinvesteringar i ham-

nar, flygplatser och järnvägar samt insatser för en utvecklad kollektivtrafik. Åtgärdsbilagan listar exempel på prioriterade aktiviteter inom åtgärden *Investeringar i infrastruktur*.

3.4 Strategiskt gränsöverskridande samarbete

Mål för insatsområdet *Strategiskt gränsöverskridande samarbete* är att Västerbotten i slutet av 2011 ska:

(a) rankas bland de 3 län i Norrland som uppvisar störst andel kommuner med positiv nettoinflyttning
(b) rankas bland de 7 län i landet som uppvisar den starkaste produktivitetsutvecklingen och bland de 3 främsta länen avseende sysselsättningsutvecklingen

En ökad internationalisering och omvärldsberoende kräver en aktiv omvärldsbevakning och ett starkt internationellt engagemang. Det internationella arbetet är viktigt för att samla in information om vad som händer i omvärlden och utgör också en resurs för att påverka vår omvärld. Det är viktigt att utveckla samarbetet över nationsgränserna genom deltagande i EU:s olika program för territoriellt samarbete. Ett utvecklat samarbete över nationsgränserna tillför länet nya resurser, ökad kunskap, vidgad kompetens, nya marknader

3.4.1 Territoriellt samarbete inom EU

Mål för insatsområde 3.4.1 är att under 2011 skapa förutsättningar för:

Förverkligandet av i länet operativa program för territoriellt samarbete inom EU

Åtgärden verkar för att realisera prioriteringar inom området *Internationellt samarbete och omvärldskontakter* i RUS. Aktiviteterna i åtgärden bidrar således till att förstärka länets position som en aktiv och attraktiv region på den internationella arenan med fokus på hållbar tillväxt.

Åtgärden innefattar verksamheter för internationellt samarbete och handelsutbyte som stärker länets möjligheter till hållbar utveckling och tillväxt. Åtgärden fokuserar på insatser som utvecklar samarbetet över nationsgränserna där länet tillförs nya perspektiv och resurser i utvecklingsarbetet så som inom Kvarkensamarbetet och stärkt samarbete med Nordland Fylke. Samarbetspartners och projekt inom EU:s olika

och vidare perspektiv. Insatsområdet består av aktiviteter inom nedanstående åtgärd:

Åtgärd inom insatsområde

Strategiskt gränsöverskridande samarbete:

1. Territoriellt samarbete inom EU

Åtgärder inom insatsområde 3.4 skall bidra till uppfyllandet av en eller flera av dessa prioriteringar:

- Flerregionala samarbeten för Västerbottens utveckling
- Aktivt arbete inom Östersjöstrategin och stärkt deltagande i europeiska forskningsprogram
- Stimulans till ökat internationellt samarbete
- Ett stärkt territoriellt samarbete över nationsgränsen

program för territoriellt samarbete prioriteras.

Åtgärdsbilagan listar exempel på prioriterade aktiviteter inom åtgärden *Territoriellt samarbete inom EU*.

4. Genomförande

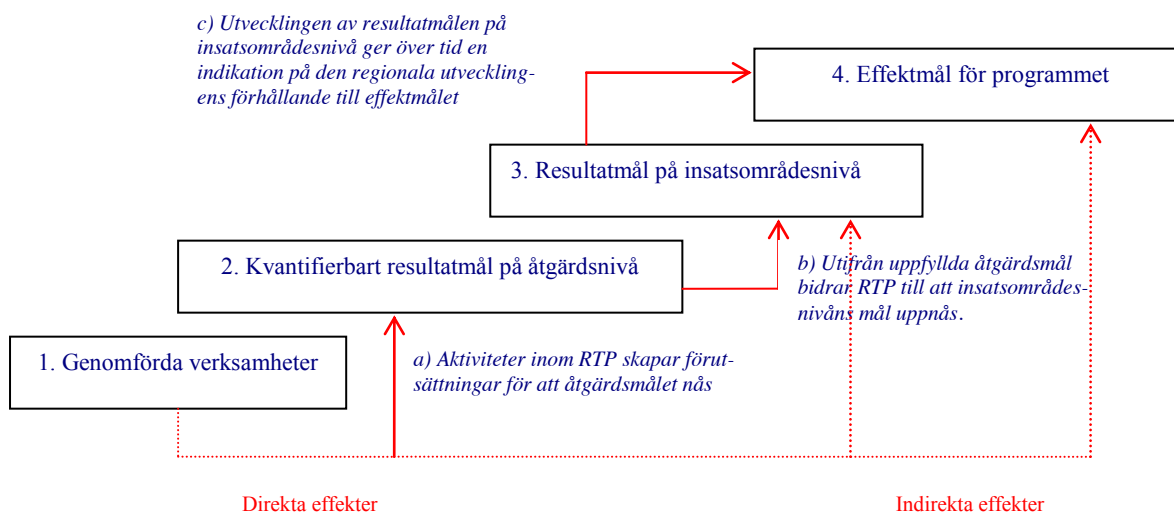
4.1 Uppföljning och utvärdering

Det **övergripande målet** med RTP kvantifieras och följs upp genom de effektindikatorer som redovisas på en övergripande nivå. Utöver detta finns mål på **insatsområdesnivå** och därtill uppföljningsbara effektindikatorer, som i vissa fall sammanfaller med indikatorerna på övergripande nivå. Resultatmålen på **åtgärdsnivå** och till denna målnivå kopplade indikatorer är harmoniserade mot de respektive operativa program, från vilka åtgärdena har sin huvudsakliga medfinansiering. I vissa fall har resultatmålen på åtgärdsnivå kompletteras med ytterligare mål och indikatorer. Detta beror, i förekommande fall, på en bredare

inriktning av åtgärden i RTP än i det operativa programmet. De **verksamhetsindikatorer** som återges i RTP är harmoniserade mot respektive åtgärds operativa program. Dessa indikatorer används för uppföljning/utvärdering av genomförda verksamheter inom RTP. Härtill kommer, på verksamhetsområdesnivå, indikatorer för utvärdering av RTP:s horisontella aspekter: miljö respektive jämställdhet.

Samtliga resultat och verksamhetsindikatorer redovisas i indikatorbilagan. Effektindikatorerna redovisas i tabell 2 under avsnitt 1.3 ovan. Figur 1 illustrerar hur målnivåerna i RTP hänger samman.

Figur 1: Uppföljnings-/utvärderingsmodell för RTP

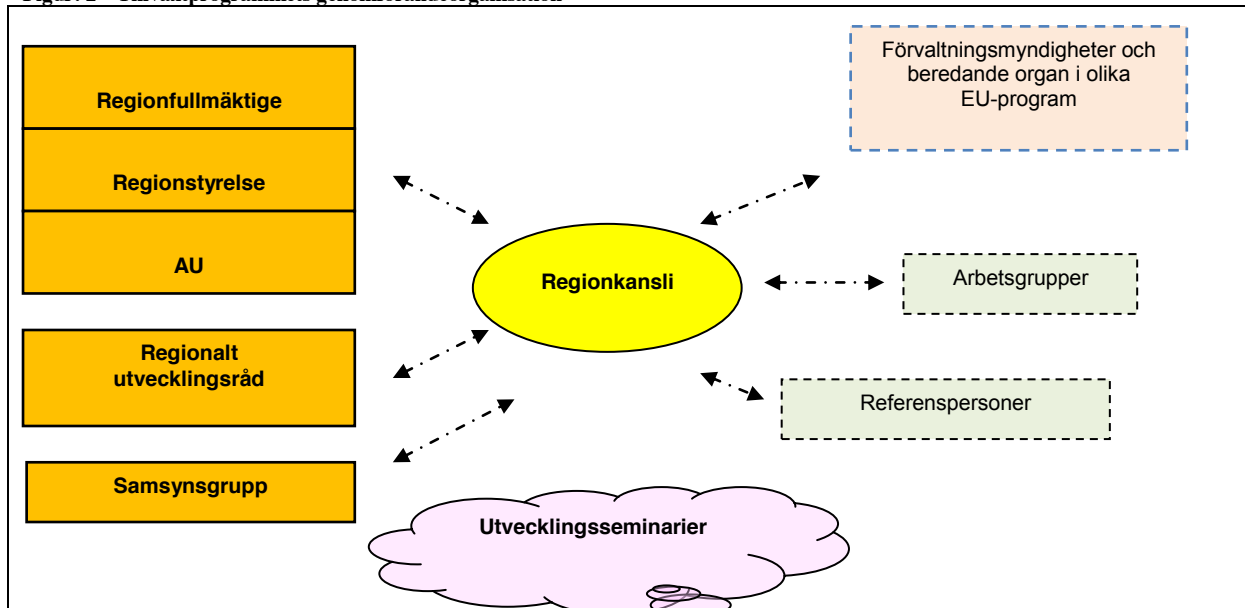


4.2 Genomförandeorganisation

Tillväxtprogrammet 2011 genomförs i enlighet med nedanstående organisation, roll-

och arbetsfördelning.

Figur: 2 Tillväxtprogrammets genomförandeorganisation



Utvecklingsrådet

Det regionala utvecklingsrådet har en bred sammansättning av företrädare från både offentlig sektor, näringsliv, fackliga och andra intresseorganisationer (aktörer i utvecklingsrådet anges i organisationsbilagan). Utvecklingsrådets roll är att diskutera regionens tillväxt- och utvecklingsfrågor i sin helhet. Utvecklingsrådet kan därför komma att behandla utvecklingsfrågor som hanteras på andra håll än enbart i tillväxtprogrammet.

Detta innebär att utvecklingsrådet har ett gemensamt ansvar att driva på, att kommunicera och att följa upp det utvecklingsarbete som bedrivs i länet. Utvecklingsrådets möten utgör ett forum för förankring av det regionala utvecklingsarbetet och dess prioriteringar. Utvecklingsrådet träffas minst två gånger per år. Regionstyrelsens ordförande leder Utvecklingsrådets möten.

Utvecklingsrådets uppdrag är att vara:

- rådgivande vid framtagna av policyer, avsiktsförklaringar och andra gemensamma överenskommelser i det regionala utvecklingsarbetet
- rådgivande i samband med yttrande av särskild art
- forum för regional dialog kring tillväxtorienterade frågor
- verka för att aktiviteter i tillväxtprogrammet kan genomföras även om dessa inte kan finansieras och genomföras via EU-program
- hålla sig informerade om utvecklingen inom regionala och interregionala EU-program samt om strategiska samverkansprocesser
- hålla sig informerad om uppföljning och utvärdering av tillväxtprogrammet på programnivå
- initiera förslag till omvärldsanalys och kunskapsuppbyggnad avseende de regionala utvecklingsprocesserna
- företräda länets tillväxtpartnerskap i offentliga sammanhang och vara tillväxtprogrammets "ansikte utåt"

Samsynsgrupp

Samsynsgruppens uppgift är att vara rådgivande vid Region Västerbottens regionala prioriteringar av ansökningar inom olika EU-program. Samsynsgruppen ska säkerställa en samordnad styrning av verksam-

heter som genomförs inom EU-programmen.

Samsynsgruppen har till uppgift att vara:

- | |
|--|
| - rådgivande till Regionförbundet inför prioriteringen av ansökningar i olika EU-program |
|--|

Samsynsgruppen omfattar ledamöter/delegater i EU-programmens styrkommittéer och strukturfondspartnerskap från länet, samt ledamöter från Regionstyrel-

sens arbetsutskott. Ordföranden i samsynsgruppen är Regionstyrelsens ordförande

Regionala seminarier

Regionala seminarier hålls cirka 4 gånger per år i syfte att utveckla kunskap om faktorer som påverkar den regionala utvecklingen. De regionala seminarierna utgör mötesplatser för dialog och erfarenhetsutbyte i syfte att främja en attraktiv livsmiljö för boende, arbete och företagande i länet.

Inriktningen och formerna kan och bör variera. Utvecklingsrådet bestämmer inriktning och former för respektive år, och regionkansliet ansvarar för genomförandet i enlighet med utvecklingsrådets önskemål.

Regionkansli

Regionkansliet utgör en samordnande, beredande och administrativ resurs vid Region Västerbotten.

Kansliets uppgifter består i att:

- | |
|---|
| <ul style="list-style-type: none">- dokumentera, driva och utveckla arbetet med tillväxtprogrammet- hålla kontakt på programnivå med nationell nivå och andra län/regioner- informera och profilera tillväxtprogrammet – lokalt, regionalt och nationellt- löpande följa upp och utvärdera tillväxtprogrammet samt återrapportera arbetet till berörda intressenter- i samverkan med lokala/regionala aktörer utarbeta förslag på revideringar i tillväxtprogrammet inför kommande verksamhetsår- stödja framtagning och genomförande av aktiviteter/projekt i enlighet med RTP- ha överblick över aktiviteter/projekt i länet samt finansieringsmöjligheter på nationell nivå och EU-nivå- utgöra kontaktyta mot förvaltningsmyndigheter och beredande organ i genomförandet av olika EU-program- ansvara för yttrande avseende regionala prioriteringar utav strukturfondsansökningar- i samråd med berörda referensgrupper arbeta fram prioriteringar inför rådgivning i samsynsgruppen |
| <ul style="list-style-type: none">- bereda ärenden inför möten med utvecklingsrådet och samsynsgruppen- i utvecklingsrådet informera om större och strategiska projekt samt resultatet av dessa- genomföra regionala seminarier i enlighet med utvecklingsrådets önskemål |

- identifiera behov av ny kunskap och att genomföra kompetensutvecklingsinsatser riktade till utvecklingsrådet och samsynsgruppen
- arbeta med en aktiv omvärldsbevakning och applicera resultatet utav denna i de regionala utvecklingsprocesserna
- genomföra uppföljningar och utvärderingar av regionala utvecklingsinsatser och program

Referenspersoner

Referenspersoner är sakkunniga inom ett antal ämnesområden. Referenspersonernas främsta uppgift är att stödja sekretariatet i beredningen av projektansökningar inom ramen för det regionala tillväxtprogrammet. Referenspersonerna utses utifrån nödvändig specialistkompetens och konsulteras utifrån det behov som föreligger beredningen av ärendet. En referensperson tillhör således ingen statistiskt given grupp, utan rådfrågas av sekretariatet mot bakgrund av

ärendenas karaktär.

Utvecklingsrådet, samsynsgruppen och sekretariatet kan, var för sig om de finner det lämpligt, ta hjälp av andra stödjande funktioner. Sådana funktioner kan vara att sakkunniga bjuds in och konsulteras vid möten eller att arbetsgrupper sätts samman för att utveckla eller utvärdera projekt inom speciella ämnesområden.

Arbetsgrupper

Arbetsgrupperna är liksom referenspersoner ingen på förhand fastslagen enhet inom den regionala tillväxtprogramsorganisationen.

m.m. skall dockas mot tillväxtprogrammet eller inte, beror på det mervärde som resultatet av gruppernas arbete förväntas få för den regionala utvecklingsprocessen i sin helhet.

Arbetsgrupper bildas och upplöses i takt med start och avslutning av gruppens arbete. Huruvida arbetet från olika gruppers arbete med handlingsprogram, strategier

Regionfullmäktige, regionstyrelse respektive arbetsutskott

Regionfullmäktige fastställer på förslag av regionstyrelsen det regionala tillväxtprogrammet för det kommande året.

Exempel på frågor som hanteras löpande under året är, yttranden kring regionala frågeställningar, hanteringen av tillkommande strategier/handlingsprogram i den regionala tillväxtprocessen, fastställande av regionala prioriteringar avseende strukturfondsansökningar m.m.

Regionstyrelsen respektive regionstyrelsens arbetsutskott fattar under året löpande beslut av formell karaktär vad det avser aktiviteter kopplade till den regionala utvecklingsprocessen. Beslutsordningen mellan styrelse och arbetsutskott regleras av Regionstyrelsens delegationsordning.

Fotnoter:

ⁱ Näringsdepartementet, ärendenr:
N2006/6051/RUT

ⁱⁱ Ibid

ⁱⁱⁱ Regionalt utvecklingsprogram i Västerbottens län, länsstyrelsen Västerbotten, ärendenr:
300/11842/2005

^{iv} En politik för tillväxt och livskraft i hela landet, regeringen, prop. 2001/02:4

^v Innovativa Sverige – En strategi för tillväxt genom förnyelse, regeringen, Ds/N2004:36

^{vi} De program som avses är: *Metallurgi – en del av innovativa Sverige*, regeringen, 2005/N5057, *Skogs- och träindustrin – en del av innovativa Sverige*, regeringen, 2005/N5060, *Fordonsindustrin – en del av innovativa Sverige*, regeringen, 2005/N5055, *Läkemedel, bioteknik och medicinteknik – en del av innovativa Sverige*, regeringen, 2005/N5059, *IT- och telekombranschen – en del av innovativa Sverige*, regeringen, 2005/N5063

^{vii} Orden insats, aktivitet, verksamhet används synonymt

^{viii} I de fall arbetstillfällena respektive nya företag förekommer som åtgärds mål kvantifieras dessa utifrån strukturfondsprogrammet för regional konkurrenskraft och sysselsättning i Övre Norrland.